Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 26. oktobra 2012*

„Skupna zunanja in varnostna politika — Omejevalni ukrepi proti Iranu zaradi preprečevanja širjenja jedrskega orožja — Zamrznitev sredstev — Ničnostna tožba — Obveznost obrazložitve“

V zadevi T-53/12,

CF Sharp Shipping Agencies Pte Ltd s sedežem v Singapurju (Singapur), ki jo zastopajo S. Drury, solicitor, K. Adamantopoulos in J. Cornelis, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopata B. Driessen in V. Piessevaux, zastopnika,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Uredbe Sveta (EU) št. 961/2010 z dne 25. oktobra 2010 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 423/2007 (UL L 281, str. 1), Izvedbene uredbe Sveta (EU) št. 1245/2011 z dne 1. decembra 2011 o izvajanju Uredbe št. 961/2010 (UL L 319, str. 11) in Uredbe Sveta (EU) št. 267/2012 z dne 23. marca 2012 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 961/2010 (UL L 88, str. 1), v delih, v katerih se nanašajo na tožečo stranko,

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi I. Pelikánová (poročevalka), predsednica, K. Jürimäe, sodnica, in M. van der Woude, sodnik,

sodni tajnik: N. Rosner, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. julija 2012

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1 Tožeča stranka, CF Sharp Shipping Agencies Pte Ltd, je singapurska družba, ki deluje zlasti kot pomorska agencija.

* Jezik postopka: angleščina.

2 Ta zadeva spada v okvir omejevalnih ukrepov, uvedenih zaradi pritiska na Islamsko republiko Iran, da bi ustavila jedrske dejavnosti, ki pomenijo tveganje širjenja jedrskega orožja, in razvoj sistemov za izstrelitev jedrskega orožja.

3 Ime tožeče stranke je bilo v skladu z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 1245/2011 z dne 1. decembra 2011 o izvajanju Uredbe št. 961/2010 (UL L 319, str. 11) vpisano na seznam v Prilogi VIII Uredbe Sveta (EU) št. 961/2010 z dne 25. oktobra 2010 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 423/2007 (UL L 281, str. 1).

4 Zaradi tega vpisa so bila tožeči stranki v skladu s členom 16(2) Uredbe št. 961/2010 zamrznjena sredstva in gospodarski viri.

5 Kar zadeva tožečo stranko, je bila Izvedbena uredba št. 1245/2011 obrazložena tako:

„Navidezna družba [podjetja Islamic republic of Iran Shipping Lines (IRISL)], ki je v lasti ali pod nadzorom podjetja IRISL.“

6 Svet Evropske unije je tožečo stranko o tem, da je bila vključena v seznam v Prilogi VIII k Uredbi št. 961/2010, obvestil z dopisom z dne 5. decembra 2011, za katerega tožeča stranka trdi, da ga je prejela 13. decembra 2011.

7 Tožeča stranka je Svet z dopisom z dne 15. decembra 2011 zaprosila, naj ji posreduje vse upoštevne dokumente v zvezi z obtožbami zoper njo v Izvedbeni uredbi št. 1245/2011. Svet je prejem tega dopisa potrdil 19. decembra 2011.

8 Tožeča stranka je v dopisu z dne 19. decembra 2011 Svetu predlagala, naj ponovno preuči sklep o tem, da se jo vključi v seznam v Prilogi VIII k Uredbi št. 961/2010.

9 Tožeča stranka je Svetu 19. januarja 2012 poslala telefaks, v katerem je zaprosila za pojasnila glede rokov, v katerih bosta obravnavani prošnji, ki sta jih vsebovala njena dopisa z dne 15. in 19. decembra 2011. Svet je prejem telefaksa potrdil isti dan z elektronskim sporočilom.

10 Svet je z dopisom z dne 23. marca 2012 odgovoril na dopisa tožeče stranke z dne 15. in 19. decembra 2011 z navedbo, da je po ponovni preučitvi zavrnil predlog tožeče stranke, naj se njeno ime izbriše s seznama v Prilogi VIII Uredbe št. 961/2010. Glede tega je pojasnil, da čeprav tožeča stranka dejansko ni bila v lasti podjetja Islamic Republic of Iran Shipping Lines (IRISL), jo je to podjetje vseeno uporabilo kot navidezno družbo, preko katere je opravljalo plačila v korist druge družbe, za katero so bili uvedeni omejevalni ukrepi, in sicer družbo P., ki je delovala v imenu podjetja IRISL na Bližnjem vzhodu. Svet je poleg tega pojasnil, da namerava ustrezno spremeniti obrazložitev v Prilogi VIII Uredbe št. 961/2010, ki se nanaša na tožečo stranko.

11 Uredba št. 961/2010 je bila razveljavljena z Uredbo Sveta (EU) št. 267/2012 z dne 23. marca 2012 o omejevalnih ukrepih proti Iranu (UL L 88, str. 1), ime tožeče stranke pa je Svet vključil v Prilogo IX zadnjenavedene uredbe. Posledično so sredstva in gospodarski viri tožeče stranke odtlej zamrznjeni na podlagi člena 23(2) te uredbe. Obrazložitev, podana za tožečo stranko, je enaka obrazložitvi, ki je bila podana v Izvedbeni uredbi št. 1245/2011.

Postopek in predlogi strank

12 Tožeča stranka je 12. februarja 2012 v tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

13 Tožeča stranka je z ločeno vlogo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča istega dne vložila predlog za obravnavanje po hitrem postopku na podlagi člena 76a Poslovnika Splošnega sodišča. Splošno sodišče (četrti senat) je s sklepom z dne 8. marca 2012 temu predlogu ugodilo.

14 Svet je odgovor na tožbo vložil 26. marca 2012.

15 Splošno sodišče je 26. aprila 2012 stranki pozvalo, naj predložita pojasnila glede povezav med tožečo stranko, podjetjem IRISL in družbo P. Stranki sta zahtevo izpolnili v roku, ki ga je določilo Splošno sodišče.

16 Svet je 16. maja 2012 Splošnemu sodišču predložil dodatna pojasnila, v katerih je trdil, da je tožeča stranka prejemala ali opravljala plačila v zvezi z družbami, ki so bile povezane s podjetjem IRISL, in sicer družbe I., K., O. in C., zaradi izognitve učinkom omejevalnih ukrepov, uvedenih proti podjetju IRISL.

17 Tožeča stranka je stališča o teh trditvah predstavila v dopisu z dne 6. junija 2012.

18 Stranki sta na obravnavi 11. julija 2012 podali ustne navedbe in odgovorili na ustna vprašanja Splošnega sodišča.

19 Tožeča stranka je Splošnemu sodišču v tožbi predlagala, naj:

— Izvedbeno uredbo št. 1245/2011 in Uredbo št. 961/2010 v delu, v katerem je tožeča stranka vpisana v seznam v Prilogi VIII k Uredbi št. 961/2010, razglasi za nični s takojšnjim učinkom;

— Svetu naloži plačilo stroškov.

20 Tožeča stranka je na obravnavi svoja predloga prilagodila, tako da je predlagala, naj se za nično razglasi tudi Uredba št. 267/2012 v delu, v katerem je vpisana v seznam v Prilogi IX te uredbe.

21 Svet Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— tožbo zavrne;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

22 Tožeča stranka navaja tri tožbene razloge, od katerih se prvi nanaša na očitno napako pri presoji v zvezi z njenimi domnevnimi povezavami s podjetjem IRISL, drugi na kršitev obveznosti obrazložitve in tretji na kršitev njene pravice do obrambe in pravice do učinkovitega sodnega varstva. Poleg tega predlaga, naj ima eventualna razglasitev ničnosti izpodbijanih aktov takojšen učinek.

23 Splošno sodišče meni, da je treba najprej preizkusiti dopustnost prilagoditve predlogov tožeče stranke.

Dopustnost prilagoditve predlogov tožeče stranke

24 Kot je razvidno iz točke 11 zgoraj, je bila po vložitvi tožbe Uredba št. 961/2010, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo št. 1245/2011, razveljavljena in nadomeščena z Uredbo št. 267/2012. Tožeča stranka je na obravnavi svoja prvotna predloga prilagodila tako, da se tožba nanaša na vse te akte (v nadaljevanju skupaj: izpodbijani akti). Svet je navedel, da taki prilagoditvi ne nasprotuje.

25 Glede tega je treba spomniti, da je treba, če uredbo, ki neposredno in posamično zadeva posameznika, med postopkom nadomesti akt z enako vsebino, šteti, da gre za novo dejstvo, na podlagi katerega lahko tožeča stranka prilagodi svoje predloge in tožbene razloge. Bilo bi namreč v nasprotju z učinkovitim izvajanjem sodne oblasti in z zahtevo po ekonomičnosti postopka, če bi tožeča stranka morala vložiti novo tožbo. Poleg tega bi bilo krivično, če bi lahko zadevna institucija, da bi nasprotovala ugovorom zoper akt iz tožbe, predložene sodišču Evropske unije, spremenila izpodbijani akt ali ga nadomestila z drugim in se med postopkom sklicevala na to spremembo ali nadomestitev, da bi drugi stranki onemogočila razširitev njenih prvotnih tožbenih predlogov in razlogov, ki so obstajali pred zadnjim aktom, ali vložitev dodatnih tožbenih predlogov in razlogov zoper tega (glej po analogiji sodbo Splošnega sodišča z dne 23. oktobra 2008 v zadevi People's Mojahedin Organization of Iran proti Svetu, T-256/07, Zodl., str. II-3019, točka 46, in navedena sodna praksa).

26 Splošno sodišče v zvezi z rokom, v katerem je mogoče prilagoditi tožbene predloge, meni, da dvomesečni rok, določen v členu 263, šesti odstavek, PDEU, načeloma velja, kadar se razglasitev ničnosti akta predlaga s tožbo, in kadar se predlaga v postopku, ki poteka, z zahtevkom za prilagoditev predlogov za razglasitev ničnosti predhodnega akta, ki je razveljavljen in nadomeščen z zadevnim aktom.

27 Ta rešitev je namreč utemeljena z okoliščino, da so pravila, ki se nanašajo na roke za vložitev tožbe, predmet javnega reda in jih mora sodišče uporabiti tako, da se zagotovi pravna varnost in enakost posameznikov pred zakonom (sodba Sodišča z dne 18. januarja 2007 v zadevi PKK in KNK proti Svetu, C-229/05 P, ZOdl., str. I-439, točka 101), pri čemer se izogne kakršni koli diskriminaciji ali samovoljnemu obravnavanju pri vodenju sodnega postopka (sodba Sodišča z dne 15. januarja 1987, Misset proti Svetu, 152/85, Recueil, str. 223, točka 11).

28 Vendar Splošno sodišče meni, da se kot izjema od tega načela navedeni rok v postopku, ki poteka, ne uporablja, prvič, če imata zadevni akt in akt, ki ga razveljavlja in nadomešča, enak predmet glede na zadevno osebo, temeljita zlasti na enakih razlogih in imata v bistvu enako vsebino ter se tako razlikujeta le glede področja uporabe *ratione temporis*, in, drugič, če zahtevek za prilagoditev predlogov ne temelji na nobenem drugem tožbenem razlogu, novem dejstvu oziroma dokazu, kot le sprejetju samega zadevnega akta, ki razveljavlja in nadomešča ta predhodni akt.

29 V takem primeru, glede na to, da pri predmetu in okviru spora, kot sta določena v prvotni tožbi, nastane samo sprememba, ki se nanaša na njeno časovno dimenzijo, okoliščina, da je zahtevek za prilagoditev predlogov vložen po izteku zadevnega dvomesečnega roka, nikakor ne posega v pravno varnost.

30 Zato v okoliščinah, opisanih v točki 28 zgoraj, tožeča stranka lahko prilagodi tožbene predloge in razloge tudi po izteku dvomesečnega roka, ki je določen v členu 263, šesti odstavek, PDEU.

31 V obravnavani zadevi so izpolnjeni vsi pogoji, navedeni zgoraj v točki 28, zato je treba ugotoviti, da tožeča stranka lahko predlaga razglasitev ničnosti Uredbe št. 267/2012 v delu, v katerem je vpisana v seznam v Prilogi IX te uredbe.

Utemeljenost

32 Splošno sodišče meni, da je treba najprej preučiti drugi tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve.

33 Tožeča stranka glede tega trdi, da Svet sprejetja omejevalnih ukrepov proti njej ni pravno zadostno obrazložil. Navedba, da je v lasti ali pod nadzorom podjetja IRISL, naj bi bila namreč zgolj preprosto opozorilo na veljavno pravno pravilo in naj posledično ne bi pomenila posebnih in konkretnih

razlogov, zaradi katerih je Svet menil, da bi morali zanjo veljati omejevalni ukrepi. Natančneje, Svet naj ne bi pojasnil vrste lastništva ali nadzora, ki naj bi jo nad njo imelo podjetje IRISL, ali predložil dodatnih informacij o razlogih, zakaj naj bi bila „navidezna družba“ podjetja IRISL.

34 Svet odgovarja, da je podana obrazložitev zadostna, zlasti ker je pojasnil vrsto povezave med tožečo stranko in podjetjem IRISL, torej dejstvo, da je bila uporabljena kot navidezna družba zaradi opravljanja plačil družbi P.

35 Opozoriti je treba, da je namen obveznosti obrazložitve akta, ki posega v položaj – kakor je določena v členu 296, drugi odstavek, PDEU in v tej zadevi zlasti v členu 36(3) Uredbe št. 961/2010 in členu 46(3) Uredbe št. 267/2012 – zadevni osebi dati na voljo dovolj podatkov za ugotovitev, ali je akt dobro utemeljen in ali vsebuje morebitne napake, na podlagi katerih bi lahko izpodbijala njegovo veljavnost pred sodiščem Unije, in zadnjemu omogočiti izvajanje nadzora nad zakonitostjo omenjenega akta. Tako določena obveznost obrazložitve je bistveno načelo prava Unije, od katerega so mogoča odstopanja zgolj iz nujnih razlogov. Zato je treba obrazložitev načeloma posredovati zadevni osebi hkrati z aktom, ki posega v njen položaj, neobrazložitve pa ni mogoče popraviti s tem, da se zadevna oseba z razlogi za pravni akt seznani med postopkom pred sodiščem Unije (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 14. oktobra 2009 v zadevi Bank Melli Iran proti Svetu, T-390/08, ZOdl., str. II-3967, točka 80, in navedena sodna praksa).

36 Zato mora Svet – razen če nujni razlogi, ki se nanašajo na varnost ali vodenje mednarodnih odnosov Unije ali njenih držav članic, nasprotujejo temu, da se sporočijo določeni elementi – subjekt, na katerega se nanašajo omejevalni ukrepi, seznaniti s specifičnimi in konkretnimi razlogi, zaradi katerih meni, da jih je bilo treba sprejeti. Tako mora navesti dejanske in pravne okoliščine, od katerih je odvisna zakonska utemeljitev zadevnih ukrepov, in preudarke, na podlagi katerih je sprejel ta ukrep (glej v tem smislu zgoraj v točki 35 navedeno sodbo Bank Melli Iran proti Svetu, točka 81, in navedena sodna praksa).

37 Poleg tega mora biti obrazložitev prilagojena naravi zadevnega akta in okoliščinam, v katerih je bil sprejet. Obveznost obrazložitve je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino zadevnega akta, lastnosti podanih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ni treba, da se v obrazložitvi podrobno navedejo vse upoštevne dejanske in pravne okoliščine, ker je treba zadostnost obrazložitve presojati ne le glede na njeno besedilo, ampak tudi glede na njen okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje. Natančneje, akt, s katerim se posega v položaj, je dovolj obrazložen, če je bil sprejet v okviru, ki ga zadevna oseba pozna in ji omogoča, da razume ukrep, sprejet v zvezi z njo (glej zgoraj v točki 35 navedeno sodbo Bank Melli Iran proti Svetu, točka 82, in navedena sodna praksa).

38 V obravnavani zadevi je treba v zvezi z obrazložitvijo izpodbijanih aktov ugotoviti, prvič, da – kot trdi tožeča stranka – je navedba, da je „v lasti ali pod nadzorom“ podjetja IRISL, zgolj preprosto povzetje besedila člena 16(2)(d) Uredbe št. 961/2010 in člena 23(2)(e) Uredbe št. 267/2012, ne da bi bil kakorkoli pojasnjen konkreten primer tožeče stranke, zlasti vrsta nadzora ali lastništva.

39 Drugič, navedba, da je tožeča stranka „navidezna družba“ podjetja IRISL, po vsebini ni samostojna glede na navedbo, da je v lasti ali pod nadzorom tega podjetja. Namreč, čeprav pojem „navidezna družba“ nima jasnega pravnega pomena, je z njim v bistvu opredeljen vmesni subjekt, ustanovljen zaradi prikritja identitete avtorja določenih ravnanj. Vendar pa mora vmesni subjekt, da bi deloval kot „navidezna družba“ v tem smislu, nujno biti – bodisi neposredno bodisi posredno – pod nadzorom ali v lasti subjekta, katerega ravnanja je treba prikriti. Zato z opredelitvijo „navidezna družba“ niso dodatno pojasnjeni konkretni razlogi, zaradi katerih je Svet sprejel omejevalne ukrepe proti tožeči stranki.

40 Svet v tem okviru napačno trdi, da na podlagi obrazložitve izpodbijanih aktov tožeča stranka lahko razume, da so bili omejevalni ukrepi proti njej uvedeni bodisi zato, ker je podjetje IRISL prek nje opravljalo plačila družbi P., kot je navedel Svet v dopisu z dne 23. marca 2012, bodisi zato, ker je prejemala ali opravljala plačila v zvezi z družbami I., K., O. in C., kot je Svet navedel v svojih stališčih z dne 16. maja 2012.

41 Namreč, poleg tega, da sta ti dve utemeljitvi *a priori* protislovni, ker njuna podlaga niso iste dejanske okoliščine, je treba navesti, prvič, da v obrazložitvi izpodbijanih aktov niso navedene družbe P., I., K., O. ali C, niti vsaj dejstvo, da je podjetje IRISL tožečo stranko uporabilo za prejemanje ali opravljanje plačil.

42 Drugič, z okoliščinami, na katere se je Svet skliceval v dopisu z dne 23. marca 2012 in v stališčih z dne 16. maja 2012, tudi če bi res obstajale, ni mogoče dokazati, da je tožeča stranka v lasti ali pod nadzorom podjetja IRISL kot „navidezna družba“, ampak bolj to, da je podjetju IRISL ali subjektom, ki so mu blizu, pomagala pri izognitvi učinkom omejevalnih ukrepov, ki so bili uvedeni proti njim.

43 Tako v nasprotju s tem, kar trdi Svet, na podlagi obrazložitve izpodbijanih aktov ni mogoče razumeti, da se je oprl na okoliščine, navedene v njegovem dopisu z dne 23. marca 2012 ali v njegovih stališčih z dne 16. maja 2012.

44 Glede na vse zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da Svet ni pravno zadostno obrazložil izpodbijanih aktov.

45 Zato je treba drugi tožbeni razlog sprejeti in za nične razglasiti, prvič, Izvedbeno uredbo št. 1245/2011 in Uredbo št. 961/2010 v delih, v katerih je tožeča stranka vpisana v seznam v Prilogi VIII Uredbe št. 961/2010, in drugič, Uredbo št. 267/2012 v delu, v katerem je tožeča stranka vpisana v seznam v Prilogi IX zadnjenavedene uredbe, ne da bi bilo treba preizkusiti prvi in tretji tožbeni razlog.

46 Tožeča stranka predlaga še, naj se izpodbijani akti razglasijo za nične s takojšnjim učinkom.

47 Glede tega je treba na eni strani opozoriti, da je bila Uredba št. 961/2010, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo št. 1245/2011, razveljavljena z Uredbo št. 267/2012. Zato ta akta pravno ne učinkujeta več, tako da tožeča stranka nima več interesa za predlaganje njune razglasitve ničnosti s takojšnjim učinkom. V teh okoliščinah o njenem predlogu v delu, v katerem se nanaša na Uredbo št. 961/2010, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo št. 1245/2011, ni več treba odločati.

48 Na drugi strani je treba v zvezi z Uredbo št. 267/2012 opozoriti, da začnejo v skladu s členom 60, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, z odstopanjem od člena 280 PDEU, odločitve Splošnega sodišča, s katerimi se neka uredba razglasi za nično, veljati šele z datumom poteka roka za pritožbo iz prvega odstavka člena 56 navedenega statuta, ali če je bila v tem roku vložena pritožba, z datumom njene zavrnitve (glej po analogiji sodbo Splošnega sodišča z dne 16. septembra 2011 v zadevi Kadio Morokro proti Svetu, T-316/11, neobjavljena v ZOdl,, točka 38).

49 Uredba št. 267/2012, vključno z njeno Prilogo IX, ima naravo uredbe, saj njen člen 51, drugi odstavek, določa, da je ta uredba v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah, kar ustreza učinkom uredbe, določenim v členu 288 PDEU (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2011 v zadevi Bank Melli Iran proti Svetu, C-548/09 P, ZOdl., str. I-11433, točka 45).

50 V teh okoliščinah je treba predlog tožeče stranke v delu, v katerem se nanaša na učinke razglasitve ničnosti Uredbe št. 267/2012, zavrniti.

Stroški

51 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. V skladu s členom 87(6) Poslovnika Splošno sodišče v primeru ustavitve postopka o stroških odloči po svoji presoji. V obravnavani zadevi Svet v bistvu ni uspel, zato se mu v skladu s predlogi tožeče stranke naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat)

razsodilo:

1. **Uredba Sveta (EU) št. 961/2010 z dne 25. oktobra 2010 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 423/2007 in Izvedbena uredba Sveta (EU) št. 1245/2011 z dne 1. decembra 2011 o izvajanju Uredbe št. 961/2010 se razglasita za nični v delih, v katerih je družba CF Sharp Shipping Agencies Pte Ltd vpisana v seznam v Prilogi VIII Uredbe št. 961/2010.**

2. **Uredba Sveta (EU) št. 267/2012 z dne 23. marca 2012 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe št. 961/2010 se razglasi za nično v delu, v katerem je družba CF Sharp Shipping Agencies vpisana v seznam v Prilogi IX.**

3. **Postopek se v zvezi s predlogom družbe CF Sharp Shipping Agencies, naj se Uredba št. 961/2010 in Izvedbena uredba št. 1245/2011 razglasita za nični s takojšnjim učinkom, ustavi.**

4. **V preostalem se tožba zavrne.**

5. **Svetu Evropske unije se naloži plačilo stroškov.**

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 26. oktobra 2012.

Podpisi